

Rutin vid behandling med hård nackkrage			Sida 1 (3)
Upprättad och fastställd av Sofia Johansson Medicinskt ansvarig för rehabilitering		Upprättad 2023-06-12 Reviderad	Revideras 2025

Rutin vid behandling med hård nackkrage

Behandling med hård halskrage utförs på ordination av specialistvården. Hård halskrage används för att stabilisera nacken efter skada eller operation för optimalt läge och läkning. Patienten ska inte kunna röra kraftigt på nacken vare sig framåt, bakåt, åt sidorna eller tillåta rotation av huvudet, detta. Kragen ska endast tillåta små rörelser för att äta och prata.

På och avtagning av nackkragen ska alltid utföras av 2 personer. Initialt ska minst en av dessa personer vara legitimerad. Delegering krävs.

Syfte

Säkert handhavande av hård nackkrage.

Ordination

Ordination ska finnas på typ av halskrage som patient ska behandlas med, hur länge behandlingen ska pågå, hur behandlingen ska följas upp och om polstring ska bytas sittande eller i liggande. Om det inte finns ordination på hur polstring ska bytas finns, rekommenderas att detta görs i liggande tills annat ordineras. I ordination ska även eventuella restriktioner framgå.

Efter överrapportering från slutenvården övertar kommunens fysioterapeuter ansvaret för luftning av nackkragen och kontroll av positionering av nackkragen.

Fysioterapeutens ansvar

- Att ha reell kompetens i handhavandet av hård halskrage.
- Att ha huvudansvar för patientens behandling samt samverka med sjuksköterska och arbetsterapeut.
- Att upprätta vårdplan för behandlingen med hård halskrage.
- Att den personal som är delaktig i omvårdnaden får den information som krävs.
Till exempel:
 - eventuella restriktioner.
 - sitt- och viloläge.
 - förflyttning.
 - övrig daglig omvårdnad (hygien, påklädning med mera).
- Att av- och påtagande av hård halskrage sker enligt den av slutenvården givna ordinationen.
- Att behandlande läkare konsulteras vid nytillkomna, avvikande neurologiska symtom eller annan problematik.

Sjuksköterskans och arbetsterapeutens ansvar

- Att ha reell kompetens / efterfråga kompetens i handhavandet av hård halskrage.
- Att samverka med fysioterapeut /sjukgymnast.
- Att medverka vid av- och påtagning av hård halskrage.

Sjuksköterskan ansvarar även för

- Att bedöma patientens nutritionsstatus, då den hårda halskragen kan medföra problem på grund av att de naturliga sväljfunktionerna kan försvåras vid behandling med hård halskrage.
- Att bedöma patientens hudstatus.
- Att bedöma patientens risk för sår.
- Att vid behov upprätta vårdplan gällande förebyggande av sår, nutrition med mera.

Omvårdnadspersonalens ansvar

- Att tillsammans med fysioterapeut/sjukgymnast och sjuksköterska ansvara för att patientens vård och omvårdnad i hemmet utförs enligt givna instruktioner.
- Att vid varje oförutsedd händelse, som till exempel att den hårda halskragen sitter snett eller löst eller annan förändring, genast tillkalla personal med delegering för kragbehandling alt. fysioterapeut/sjukgymnast, arbetsterapeut eller sjuksköterska.
- Att omgående kontakta tjänstgörande sjuksköterska om rodnad eller skav på hud uppmärksammas vid luftning ska. Sår kan påverka möjlighet till fortsatt behandling.

Delegering / Överlämning av arbetsuppgift

Det är fysioterapeut i kommunen som gör riskbedömning och kan delegera luftning och byte av polstring i nackkrage till omsorgspersonal. Delegeringen är patientbunden och gäller i 6 månader och kan förlängas vid behov.

Om arbetsuppgiften inte kan delegeras på ett säkert sätt till omsorgspersonal eller om det inte finns omsorgspersonal i tjänst som har delegering så ansvarar fysioterapeut för luftning. I det fall där både fysioterapeut och omsorgspersonal med delegering saknas så kan luftning inte utföras under den dagen.

Restriktioner vid Kragbehandling enligt Neurokirurgiska Kliniken US

Inför operation - Ansvarig läkare avgör hur mycket patienten kan mobiliseras. Patienten skall ej belasta tungt i armarna, riktvärde 2 kg vardera arm. Kragen skall sitta på dygnet runt om inget annat ordinerats. Byte av polstring skall ske utifrån instruktion nedan.

Konservativbehandling - Fri mobilisering om inget annat ordinerats. Patienten skall ej belastas tungt i armarna, riktvärde 2 kg. Kragen skall sitta på dygnet runt om inget annat ordinerats. Byte av polstring skall ske utifrån instruktion nedan. Ingen bilkörning.

Skötsel

Polstringen till kragen går att byta vid behov och sitter fast med kardborre. Smutsig polstring går att tvätta med tvål och vatten och sedan hänga på tork. Polstringen kan sedan återanvändas av samma patient. När kragbehandlingen är slutförd kastas hela kragen med tillhörande polstring.

Hygienrutiner

Kragen bör lossas dagligen för inspektion av huden och tvätt samt eventuell rakning. Är polstring smutsig eller fuktig skall den bytas till ren och torr. Eventuella sår skall graderas och dokumenteras i journalen. Om sår eller skav finns kan huden med fördel luftas genom att ta av framstycket på kragen vid planläge. Viktigt att värdera om patienten klarar av att ligga stilla då framstycket inte är på.

Referens

Kragbehandling vid Neurokirurgiska Kliniken US, Region Östergötland, version 5.
Dokumentnummer: 11501.